

SIMPOSI

Espanya contra Catalunya: una mirada històrica (1714-2014)

12,13 i 14 de desembre de 2013

Institut d'Estudis Catalans
Sala Prat de la Riba
Carrer del Carme, 47. Barcelona

Amb motiu de la commemoració del tres-centè aniversari de la caiguda de la ciutat de Barcelona en mans de les tropes de Felip V, el Centre d'Història Contemporània de Catalunya del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya i la Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans convoquen el simposi *Espanya contra Catalunya: una mirada històrica (1714-2014)*. L'objectiu és analitzar amb criteris històrics, des del segle XVIII fins als nostres dies, les conseqüències que ha tingut per al país l'acció política, gairebé sempre de caire repressiu, de l'Estat espanyol en relació amb Catalunya. L'anàlisi tindrà un caràcter transversal des del punt de vista temàtic, cronològic i disciplinari, amb participació d'historiadors, economistes, juristes, sociòlegs i lingüistes. Els diversos ponents analitzaran les condicions d'opressió nacional que ha patit el poble català al llarg d'aquests segles, les quals han impedit el ple desenvolupament polític, social, cultural i econòmic de Catalunya.

Durant tres dies –12, 13 i 14 de desembre de 2013– el simposi incidirà en els efectes de la repressió institucional, militar, política i administrativa al llarg dels segles XVIII, XIX, XX i XXI, i destacarà la influència de tres-cents anys d'espanyolisme a Catalunya. Subratllarà el fet immigratori i l'acció de l'Església, la persecució de la llengua i la cultura catalanes. La falsificació de la història, la censura sobre els mitjans de comunicació i l'espanyolització del món educatiu tindran, també, un tractament específic. La repressió en el camp del dret, els exilis que han configurat la nostra història i les referències al País Valencià i les Illes Balears centraran, així mateix, l'atenció d'aquest simposi.

Contacte

Centre d'Història Contemporània de Catalunya
Departament de la Presidència / Palau de Mar.
Plaça de Pau Vila, 3 / 08003 Barcelona / mferranl@gencat.cat
Tel. 935 526 177 | Fax. 932 254 758

Societat Catalana d'Estudis Històrics
Institut d'Estudis Catalans / Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona / sceh@iec.cat / Tel. 935 529 103

Programa

DIJOURS, 12 DE DESEMBRE

9.00 - 9.25 h.

Acreditacions i lliurament de documentació

9.30 - 9.55 h.

Inauguració.

Parlaments inicials: JOANDOMÈNEC ROS I ARAGONÈS, president de l'Institut d'Estudis Catalans; JAUME SOBREQÜÉS I CALLICÓ, director del Centre d'Història Contemporània de Catalunya i president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans

10.00 - 10.40 h.

Lliçó inaugural: Espanya i Catalunya, tres-cents anys de conflicte polític

JOSEP FONTANA I LÁZARO, catedràtic emèrit de la Universitat Pompeu Fabra

10.45 - 11.00 h.

Pausa

Presidència de la sessió a càrrec de FERRAN REQUEJO, professor de Ciència Política de la Universitat Pompeu Fabra

La repressió institucional, política i administrativa

11.05 - 11.30 h.

Cap a una nova estructura política centralista: segle XVIII

JAUME SOBREQÜÉS I CALLICÓ, catedràtic emèrit d'Història de Catalunya de la Universitat Autònoma de Barcelona.

11.35 - 12.00 h.

La construcció d'un estat liberal espanyol: segle XIX

AGUSTÍ COLOMINES I COMPANYYS, director acadèmic de la càtedra Josep Termes de la Universitat de Barcelona

12.05 - 12.20 h.

Pausa

12.25 - 12.50 h.

Entre l'autonomia i la reacció uniformitzadora: segle XX-XXI

JOSEP M. SOLÉ I SABATÉ, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona

12.55 - 13.20 h.

La repressió militar: l'exèrcit sobre el país

LLUÍS ROURA I AULINAS, catedràtic d'Història Moderna de la Universitat Autònoma de Barcelona

13.30 - 16.00 h.

Pausa

Presidència de la sessió a càrrec de GASPAR FELIU, catedràtic emèrit de la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona

16.05 - 16.30 h.

Tres-cents anys d'espanyolisme a Catalunya

LLUÍS DURAN I SOLÀ, doctor en història contemporània, Centre d'Història Contemporània de Catalunya

La repressió econòmica i social

16.35 - 17.00 h.

El cadastre, l'arrencada de l'espoli econòmic: segle XVIII

JOAQUIM NADAL I FARRERAS, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de Girona

17.05 - 17.30 h.

La indústria catalana com a motor de l'economia espanyola: segle XIX

JORDI MALUQUER DE MOTES I BERNET, catedràtic d'Història i Institucions Econòmiques de la Universitat Autònoma de Barcelona

17.35 - 18.00 h.

Pausa

18.05 - 18.30 h.

L'economia catalana i el cost de les desigualtats espanyoles: segle XX

FRANCESC CABANA I VANCELLS, advocat i historiador

18.35 - 19.00 h.

L'apoteosi de l'espoli: segle XXI

NÚRIA BOSCH I ROCA, catedràtica d'Hisenda Pública de la Universitat de Barcelona

19.05 - 19.30 h.

Recepció de comunicacions

DIVENDRES, 13 DE DESEMBRE

Presidència de la sessió: CARLES BOIX, catedràtic de Ciències Polítiques de la University of Princeton

9.30 - 9.55 h.

L'Església catalana entre la resistència i la col·laboració

JOAN BADA I ELIAS, professor emèrit d'Història de les Esglésies Cristianes de la Universitat de Barcelona

La repressió cultural i lingüística

10.00 - 10.25 h.

Contra l'ànima d'un poble: la repressió cultural

JORDI CASASSAS I YMBERT, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona

10.30 - 10.55 h.

Pausa

11.00 - 11.25 h.

La llengua catalana: una pervivència

AUGUST RAFANELL I VALL-LLOSERA, professor d'Història de la Llengua Catalana de la Universitat de Girona

11.30 - 11.55 h.

La falsificació de la història

FRANCESC ROCA I ROSELL, professor de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona

12.00 - 12.25 h.

L'espanyolització del món educatiu

SALOMÓ MARQUÈS I SUREDA, professor emèrit d'Història de l'Educació de la Universitat de Girona

12.30 - 16.00 h.

Pausa

Presidència de la sessió a càrrec d'ANTONI DALMAU, escriptor

16.05 - 16.30 h.

La llarga repressió dels mitjans de comunicació

JOSEP M. FIGUERES I ARTIGUES, professor d'Història del Periodisme de la Universitat Autònoma de Barcelona

16.35 - 17.00 h.

Uniformització legislativa espanyola contra el dret propi català

TOMÀS DE MONTAGUT I ESTRAGUÉS, catedràtic d'Història del Dret i de les Institucions de la Universitat Pompeu Fabra

17.05 - 17.30 h.

Pausa

17.35 - 18.00 h.

Les polítiques de l'Estat espanyol enfront dels projectes d'autogovern de les Illes Balears

SEBASTIÀ SERRA BUSQUETS, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de les Illes Balears

18.05 - 18.30 h.

Espanya contra el País Valencià

ANTONI FURIÓ I DIEGO, catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de València

18.35 - 19.00 h.

Recepció de comunicacions

DISSABTE, 14 DE DESEMBRE

Presidència de la sessió a càrrec d'ORIOL AMAT, catedràtic d'Economia Financera de la Universitat Pompeu Fabra

L'exili

9.30 - 9.55 h.

El primer exili contemporani: l'exili austriacista

AGUSTÍ ALCOBERRO I PERICAY, director del Museu d'Història de Catalunya i professor d'Història Moderna de la Universitat de Barcelona

10.00 - 10.25 h.

Exiliats de tots colors: segle XIX

RAMON ARNABAT I MATA, professor d'Història Contemporània de la Universitat Rovira i Virgili

10.30 - 11.00 h.

Pausa

11.05 - 11.30 h.

Els exilis del segle XX i la recuperació de la memòria exiliada

MERCÈ MORALES I MONTOYA, doctora en història contemporània. Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans

11.35 - 12.20 h.

Lliçó de cloenda: La humiliació com a desencadenant de l'eclosió independentista

SALVADOR CARDÚS I ROS, professor de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona

L'aforament és limitat

Comunicacions

- **1719: el retorn dels miquelets. Camins, guerrillers i borbònics a l'entorn de Castellbell i el Vilar**
Joan Valls i Pueyo / Genís Frontera i Vila
- **“No montaba tanto Isabel como Fernando”
Un episodi del procés de mitificació d'Isabel de Castella**
Armand Sanmamed
Fundació d'Estudis Històrics de Catalunya
- **La repressió contra el moviment independentista català 1974 – 2014: anàlisi dels fets i conseqüències polítiques**
Ramon Piqué Huerta / Pere Castellanos Lecha
- **La batalla per la realitat. La lluita per uns mitjans audiovisuals catalans durant la II República**
Francesc Canosa Farran
Facultat de Comunicació de la Universitat Ramon Llull
- **La resposta catalana al projecte de Llei de codi civil espanyol (1851 – 1852)**
Oriol Luján
Universitat Autònoma de Barcelona
- **Nacionalismes expansius contra nacions minoritzades: la Societat de Nacions i les “minories”**
Roser Cussó
Universitat de París 8
Centre de recherches historiques
- **Gavà després de 1714. Repressió filipista i ensulsiada econòmica**
Josep Capmany Guillot
Centre d'Estudis de Gavà
- **Absolutisme castellà contra República catalana. Els antecedents de la llibertat abans de l'ocupació militar francocastellana de Catalunya**
Josep C. Vergés
Doctor en economia per la Universitat de Barcelona i Master of Arts per la Universitat de Cambridge
- **La defensa de mossèn Ramon Muntanyola davant de Benjamín de Arriba y Castro, arquebisbe de Tarragona per l'edició de la revista Ressò (1952)**
Josep M. Grau i Pujol
Centre d'Estudis de la Conca de Barberà
- **Galícia: unha historia esquecida**
Anselmo López Carreira
Universitat de Santiago de Compostela
- **Manuel Serra i Moret: federació o confederació**
Miquel-Àngel Velasco
Universitat de Barcelona
- **L'anàlisi d'Anton Sieberer sobre les relacions entre Espanya i Catalunya**
Francesc Artal, economista
Francesc Roca. Universitat de Barcelona

- **La criminalització de l'independentisme a les Illes Balears**
Miquel Amengual Bibiloni / Joan Pau Jordà Sánchez
Universitat de les Illes Balears
- **L'art en l'espai urbà, mirall d'una història recent**
Carme Grandas i Sagarra
Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans
- **Campanyes per la defensa de l'ús públic del català (1915-1977)**
Lluís Duran i Solà
Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans
- **Els màxims comandaments de l'exèrcit a la IV Regió Militar (1939-1945)**
Jaume Busqué i Barceló
Universitat de Barcelona
- **La distribució espacial del primer cadastre**
Gaspar Feliu
Institut d'Estudis Catalans

Gravat del setge militar de Barcelona, el 1714

Comunicacions

El termini de presentació de comunicacions s'amplia fins al dia **5 de desembre**.

Durant el simposi, les comunicacions rebudes seran ressenyades i es farà públic el nom de l'autor o autora.

Convoca: Centre d'Història Contemporània de Catalunya del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya; Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans.

Direcció: Jaume Sobrequés i Callicó

Comissió organitzadora: Lluís Duran i Solà, Jaume Busqué i Barceló, Jordi Fernández-Cuadrench.

Documentació i certificat d'assistència: es lliurarà als participants una carpeta amb la documentació, i als inscrits que ho sol·licitin se'ls entregarà un certificat d'assistència.

Inscripcions: atès que l'aforament de la sala és limitat, cal inscriure-s'hi prèviament, si bé l'accés és gratuït.

Secretaria: Mireia Ferran